

НОВИНИ МІЖНАРОДНОГО ОПОДАТКУВАННЯ

Випуск 1/2022

—
kpmg.ua

Новини ЄС / ОЕСР

ЄС: заходи щодо імплементації інструменту OECD Pillar Two

ОЕСР: оновлення Настанов ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб

Іноземні новини

Кіпр: роз'яснення податкових органів щодо оподаткування внутрішньогрупових займів

Кіпр: зміна правил визначення податкової резидентності компаній

Мальта: ініційовано громадське обговорення законопроекту щодо введення правил трансфертного ціноутворення

Швейцарія: запровадження мінімальної ставки корпоративного податку для транснаціональних компаній

Німеччина: оприлюднено перелік юрисдикцій, які не співпрацюють у податкових цілях

Ірландія: розпочато громадське обговорення щодо запровадження системи оподаткування за територіальним принципом

Польща: спрощення процедури працевлаштування іноземних громадян

Українська судова практика

Україна: рішення щодо правомірності застосування пільгової ставки податку на доходи нерезидента у разі розбіжностей між українським та англійським текстами Конвенції

Іноземна судова практика

Фінляндія: скасування рішення щодо наявності постійного представництва нерезидента

ЄС: заходи щодо імплементації інструменту OECD Pillar Two

22 грудня 2021 року Європейська комісія опублікувала проект Директиви щодо імплементації інструменту OECD Pillar Two у національне законодавство країн ЄС («Директива»). Більш детально з інформацією щодо змісту Директиви можна ознайомитися за у [попередньому дайджесті від KPMG](#).

17 січня 2022 року відбулося відкрите засідання Ради з економічних і фінансових питань ЄС, під час якого міністри економіки та фінансів країн-членів ЄС обговорили проект Директиви.

Основними питаннями засідання були наступні:

1. *Наскільки імплементація глобального мінімального податку (відповідно до Pillar Two) має бути юридично пов'язана з іншою частиною угоди ОЕСР щодо перерозподілу прав оподаткування між країнами (відповідно до Pillar One).*

Деякі країни вважають за необхідне першочергове впровадження мінімального глобального податку в ЄС згідно з Pillar Two, у той час як ОЕСР продовжує розробляти технічну базу для впровадження Pillar One. Так міністри фінансів Німеччини, Австрії та Данії висловлюють позицію, що ініціативи Pillar One та Pillar Two мають функціонувати окремо один від одного, а імплементацію Pillar Two у національне законодавство країн-членів ЄС потрібно здійснити якнайшвидше.

Натомість, представники Польщі, Естонії та Угорщини наполягають на тому, що обидві ініціативи слід розглядати разом, а імплементація Pillar Two має відбуватися паралельно з впровадженням Pillar One.

2. *Застосування положень Директиви до локальних компаній.*

Комісар ЄС з питань економіки Пауло Джентілоні пояснив, що Директива однаково застосовуватиметься як до транснаціональних, так і виключно локальних компаній.

Натомість міністр фінансів Естонії заявила, що таке застосування положень Директиви не є коректним, а саме локальні компанії повинні залишатися поза дією Директиви.

Подальші дії щодо впровадження інструментів Pillar One та Pillar Two

Франція (яка з 1 січня 2022 року прийняла головування в Раді ЄС на шість місяців) висловила власну позицію щодо імплементації положень Pillar Two у національне законодавство країн ЄС. Відповідно до заяви президента Франції Еммануеля Макрона однією з цілей французького головування є забезпечення виконання [Угоди ОЕСР](#).

Очікується, що Директива буде прийнята у першій половині 2022 року, що дозволить країнам-членам ЄС дотриматися рекомендованих строків імплементації положень Директиви у національне законодавство (а саме, з 2023 року).

Незважаючи на це, деякі країни вважають, що відповідність поставленим строкам є досить проблематичним питанням, враховуючи національні законодавчі вимоги кожної окремої країни для імплементації відповідних положень.

ОЕСР: оновлення Настанов ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб

20 січня 2022 року ОЕСР опублікувала оновлену редакцію Настанов ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб («**Настанови ОЕСР**»). Нове видання змінює редакцію Настанов ОЕСР 2017 року шляхом імплементації інструкцій ОЕСР, опублікованих у наступних трьох звітах:

1. Звіт «Оновлена інструкція щодо застосування методу розподілення прибутку від операцій» від 21 червня 2018 року

У зазначеній інструкції розширено сферу застосування методу розподілення прибутку від операцій. Додатково деталізовано рекомендації щодо визначення прибутків, які підлягають розподілу, а також відповідних коефіцієнтів розподілу. У той же час, основний принцип застосування методу розподілення прибутку від операцій залишається незмінним – застосовувати даний метод слід тоді, коли він є найбільш підходящим для конкретного випадку.

2. Звіт «Інструкція для податкових органів щодо застосування підходу до складних нематеріальних активів (НТВА)» від 21 червня 2018 року

Інструкція містить три основні компоненти:

- перелік принципів, що лежать в основі застосування підходу до складних нематеріальних активів;
- ряд прикладів, що пояснюють застосування підходу до складних нематеріальних активів;
- особливості взаємодії між підходом до складних нематеріальних активів та доступом до процедури взаємного узгодження як альтернативного механізму вирішення податкових спорів.

3. Звіт «Інструкція з трансфертного ціноутворення щодо фінансових операцій», від 11 лютого 2020 року

Інструкція надає визначення фінансових операцій, зокрема, в частині структур капіталу транснаціональних компаній. Окрім цього, зазначена інструкція також охоплює питання, пов'язані із ціноутворенням таких фінансових операцій як внутрішньогрупові позики, хеджування, гарантування та ін.

Кіпр: роз'яснення податкових органів щодо оподаткування внутрішньогрупових займів

24 січня 2022 року податкові органи Кіпру опублікували відповіді на поширені запитання щодо застосування методології трансфертного ціноутворення до операцій із внутрішньогрупового фінансування відповідно до Interpretational Circular 3 («Циркуляр»).

Циркуляр регулює операції з внутрішньогрупової фінансової діяльності, а саме надання позик кіпрською компанією (або кіпрським постійним представництвом іноземної компанії) пов'язаним сторонам через такі фінансові інструменти як: боргові зобов'язання, приватні позики, або банківські кредити. Крім цього, Циркуляр включає рекомендації щодо економічної присутності (substance) та вимоги до документації з трансфертного ціноутворення в рамках зазначених внутрішньогрупових операцій.

Опубліковані відповіді застосовуватимуться до всіх операцій, які підпадають під дію Цирюляра та стосуватимуться до договорів, укладених на дату публікації відповідей (24 січня 2022 року), а також укладених до зазначеної дати, проте не «перевіраних» податковими органами.

Основні коментарі, надані кіпрськими податковими органами:

- Подання документації з трансфертного ціноутворення щодо внутрішньогрупового фінансування здійснюватиметься лише за запитом податкових органів;
- Експерт з трансфертного ціноутворення, який готує відповідну документацію, повинен володіти достатнім практичним досвідом, технічними знаннями та мати достатні докази своєї компетентності у питаннях із трансфертного ціноутворення;
- Компанії, що планують застосовувати спрощений підхід (2% маржа), повинні готувати лише функціональний аналіз;

- За відсутності документації з трансфертного ціноутворення податкові органи мають право визначити оподатковуваний прибуток на основі доступної інформації та на власний розсуд.
- Підготовка документації з трансфертного ціноутворення має здійснюватися під час ініціювання внутрішньогрупової позики. Документація має оновлюватися за умови настання певних обставин.
- Положення Цирюляру поширюються, у тому числі, на безпроцентні внески від акціонерів-фізичних осіб (за винятком внесків у капітал, які не підпадають під визначення фінансових засобів та інструментів відповідно до положень Цирюляру).
- Положення Цирюляру застосовуються як до міжнародних, так і до локальних операцій між пов'язаними компаніями.

Детальніше з відповідями кіпрських податкових органів можна ознайомитися за посиланням: <https://www.mof.gov.cy/mof/TAX/taxdep.nsf/All/16CBFD1BFE586123C22587D4002AFE3F?OpenDocument>.

Кіпр: зміна правил визначення податкової резидентності компаній

31 грудня 2021 року на Кіпрі почали діяти зміни до правил визначення податкової резидентності компаній.

Відповідно до зазначених змін до податкових резидентів Кіпру було віднесено, у тому числі, так звані «компанії без громадянства», які створені або зареєстровані відповідно до кіпрського законодавства, але управління та контроль яких здійснюються за межами Кіпру. Наразі такі компанії вважаються податковими резидентами Кіпру, якщо вони не є податковими резидентами в будь-якій іншій юрисдикції.

Мальта: ініційовано громадське обговорення законопроекту щодо введення правил трансфертного ціноутворення

22 грудня 2021 року уряд Мальти розпочав громадські обговорення законопроекту щодо введення правил трансфертного ціноутворення на Мальті. Законопроект передбачає застосування принципу «втягнутої руки» до міжнародних операцій між пов'язаними компаніями, а також з постійними представництвами.

Положення зазначеного законопроекту не застосовуватимуться до малих та середніх підприємств, а також до платників податків, у яких сукупна вартість міжнародних операцій є нижчою за мінімальний поріг (який ще не встановлений).

Завершення обговорень законопроекту заплановане 28 лютого 2022 року. Очікується, що правила трансфертного ціноутворення на Мальті набудуть чинності на початку 2024 року.

Швейцарія: запровадження мінімальної ставки податку на прибуток транснаціональних компаній

12 січня 2022 року Федеральна Рада Швейцарії оголосила про введення у національне законодавство мінімальної ставки корпоративного податку у розмірі 15% відповідно до [Угоди ОЕСР](#) шляхом внесення поправок до Конституції.

Мінімальна ставка корпоративного податку застосовуватиметься до транснаціональних корпорацій з річним оборотом у розмірі 750 мільйонів євро і більше.

Додаткові податки у складі мінімального податку розподілятимуться до кантонів.

У той же час, зазначені зміни не стосуватимуться компаній, орієнтованих виключно на локальний ринок, а також малих та середніх підприємств.

Планується, що зазначені зміни набудуть чинності з 1 січня 2024 року.

Німеччина: оприлюднено перелік юрисдикцій, які не співпрацюють у податкових цілях

23 грудня 2021 року було опубліковано указ, що містить перелік юрисдикцій, які не співпрацюють у податкових цілях. Даний указ був прийнятий у рамках нового закону про боротьбу з ухиленням від сплати податків та недобросовісною податковою конкуренцією, який набув чинності 1 липня 2021 року.

Країни, що містяться у зазначеному переліку, також включені у «чорний» список юрисдикцій ЄС, які не співпрацюють у сфері боротьби з відмиванням грошей, не забезпечують достатньої прозорості в податкових питаннях, беруть участь у недобросовісній податковій конкуренції та не впроваджують мінімальні стандарти BEPS.

Починаючи з 1 січня 2022 до зазначених юрисдикцій застосовуються наступні запобіжні заходи:

- Заборона включати до податкових витрат платежі, здійснені на користь таких юрисдикцій;
- Більш суворі правила щодо контрольованих іноземних компаній;
- Заборона застосовувати знижені ставки податку на доходи нерезидента;
- Заборона застосовувати звільнення від оподаткування у зв'язку з участю (participation exemption) щодо отриманих дивідендів/доходів від продажу акцій дочірніх компаній-резидентів зазначених юрисдикцій;
- Спеціальні вимоги до документального підтвердження операцій з зазначеними юрисдикціями.

Ірландія: розпочато громадське обговорення щодо запровадження системи оподаткування за територіальним принципом

22 грудня 2021 року Міністерство фінансів Ірландії розпочало громадське обговорення щодо переходу до територіального режиму оподаткування доходів.

Наразі в Ірландії діє режим корпоративного оподаткування, згідно з яким ірландські компанії мають оподатковувати доходи, отримані як із локальних, так і з іноземних джерел. Звільнення від подвійного оподаткування в Ірландії здійснюється шляхом зарахування податку, сплаченого за кордоном, проти ірландського корпоративного податку (*credit system*). Досить часто це призводить до того, що деякі суми податку з іноземного доходу, сплаченого за кордоном, сплачуються також в Ірландії.

Перехід до територіального режиму має на меті спрощення системи корпоративного оподаткування Ірландії та узгодження даної системи з іншими юрисдикціями-членами ОЕСР.

Громадські обговорення триватимуть до 7 березня 2022 року.

Польща: спрощення процедури працевлаштування іноземних громадян

29 січня 2022 року у Польщі набрав чинності Закон, спрямований на спрощення процедури працевлаштування іноземних громадян, зменшення державних вимог та скорочення часу на обробку відповідних заяв.

Закон передбачає наступні зміни:

- Запровадження процедури «пріоритетного прийому», яка прискорює процес подання заяв для певних категорій заявників і громадян окремих країн;
- Прискорення видачі дозволів на проживання та роботу громадянам, запрошеним на роботу в організації, які мають стратегічне значення для польської економіки;
- Забезпечення розгляду заяв на отримання дозволу на тимчасове проживання протягом максимум 60 днів, а також розгляду оскаржень рішень (наприклад, у разі відмови) протягом 90 днів з дати подання заяви;
- Забезпечення розгляду заяв на отримання дозволу на постійне та довгострокове проживання в ЄС протягом максимум 6 місяців;
- Запровадження спрощеної процедури обробки двох типів заяв на отримання дозволу на проживання (уніфікованого дозволу на проживання та «блакитної картки»), які були подані до 1 січня 2021 року і не були опрацьовані до моменту набрання чинності нового закону;
- Усунення деяких вимог для отримання дозволу на тимчасове проживання, у тому числі:

(i) підтвердження наявності стабільного і достатнього доходу для забезпечення власних витрат і витрат членів родини в Польщі;

(ii) підтвердження наявності місця проживання або медичного страхування в Польщі;

(iii) необхідність отримання нового дозволу на проживання та роботу у разі зміни роботодавця або посади.

Поряд із зазначеним, польським компаніям надано право на отримання дозволів на роботу за спрощеною процедурою для громадян Вірменії, Білорусі, Грузії, Молдови, Росії та України, які працюватимуть в Польщі до 24 місяців.

Україна: рішення щодо правомірності застосування пільгової ставки податку на доходи нерезидента у разі розбіжностей між українським та англійським текстами Конвенції

11 січня 2022 року Сьомий апеляційний адміністративний суд підтвердив правомірність застосування положень українського тексту Конвенції між Урядом України та Урядом Королівства Бельгії про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно («Конвенція») у справі №240/15240/21.

Фабула

Українська компанія виплачувала проценти за користування позикою на користь компанії-резидента Королівства Бельгії. Під час такої виплати українська компанія застосовувала знижену ставку податку на доходи нерезидента у розмірі 5% відповідно до українського тексту Конвенції. Натомість, українські податкові органи оскаржили застосування зазначеної ставки, оскільки англійський текст Конвенції передбачає застосування 10% ставки податку.

Аргументи податкових органів

- Відповідно до положень п. б частини 2 статті 11 Конвенції англійською мовою встановлено процентну ставку податку в розмірі 10%;
- Норми ст.29 Конвенції передбачають пріоритетність тексту англійською мовою за наявності розбіжностей в текстах Конвенції.

Аргументи платника податків

- Застосування англійського тексту Конвенції в Україні є незаконним, оскільки такий текст офіційно не оприлюднений та не опублікований, а тому його застосування суперечить конституційно встановленій процедурі набрання чинності.

Позиція суду

- Застосування тексту Конвенції англійською мовою є неможливим за відсутності факту його офіційної публікації, оскільки така обставина порушує принцип юридичної визначеності та право особи на мирне володіння майном.

Фінляндія: скасування рішення щодо наявності постійного представництва нерезидента

3 грудня 2021 року Вищий адміністративний суд Фінляндії скасував рішення суду попередньої інстанції щодо визнання діяльності співробітників компанії-нерезидента у Фінляндії постійним представництвом.

Фабула

Співробітники компанії-нерезидента здійснювали у Фінляндії діяльність щодо презентації фармацевтичної продукції лікарям та іншим фармацевтичним експертам. Мета такої діяльності полягала у поширенні інформації про продукцію компанії-нерезидента у Фінляндії шляхом обміну інформацією про зазначену продукцію та результати відповідних досліджень. Співробітники не мали права діяти або підписувати будь-які договори від імені компанії-нерезидента, отримувати замовлення чи обговорювати ціну продажу та інші умови контракту. Крім того, компанія-нерезидент не мала офісу у Фінляндії, а її співробітники працювали з дому. Усі продажі на фінському ринку здійснювалися через дистриб'юторів.

Суд попередньої інстанції наголосив, що за таких обставин, компанія-нерезидент має постійне представництво в Фінляндії.

Аргументи Вищого адміністративного суду

- Компанія-нерезидент має постійне місце діяльності у Фінляндії, оскільки співробітники працюють з дому, і таким чином місця проживання таких співробітників знаходяться у розпорядженні компанії-нерезидента;
- У той же час, презентація продукції не є основною діяльністю нерезидента, а діяльність, що провадиться співробітниками, безпосередньо не приносить дохід. Тому діяльність співробітників нерезидента у Фінляндії є допоміжною за своєю природою.

Олександр Бобошко

Партнер, група міжнародного
корпоративного оподаткування
KPMG в Україні

+38 044 490 55 07

+38 066 031 47 50

oboboshko@kpmg.ua

kpmg.ua

Інформація, що подана у цій публікації, носить загальний характер і не висвітлює стан справ будь-якого окремого підприємства або фізичної особи. Незважаючи на те, що ми намагаємося подавати точну і своєчасну інформацію, ми не гарантуємо, що ця інформація є правильною на дату її отримання або буде достовірною у майбутньому. Ніхто не повинен діяти і покладатися на таку інформацію без відповідної професійної консультації, наданою після детального вивчення стану справ.

© 2022 ТОВ «КПМГ-Україна», компанія, зареєстрована згідно із законодавством України, член глобальної організації незалежних фірм KPMG, що входять до KPMG International Limited, приватної англійської компанії з відповідальністю, обмеженою гарантіями своїх учасників. Усі права застережені.

Назва KPMG та логотип KPMG є зареєстрованими торговими марками або товарними марками, що використовуються за ліцензією учасниками глобальної організації незалежних фірм KPMG.